

Sygn. akt II KK 191/13

POSTANOWIENIE

Dnia 22 sierpnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 22 sierpnia 2013 r.,

sprawy J. Ś.

skazanego z art. 286 § 1 k.k. i innych

z powodu kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 15 stycznia 2013 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego z dnia 5 czerwca 2012 r.,

postanowił

I. oddalić kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną;

II. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 5 czerwca 2012 r., uznał oskarżonego J. Ś.:

- w ust. IV wyroku za winnego czynu kwalifikowanego jako występki z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., przy czym w opisie tego czynu po słowach „rozporządzenia mieniem” dodano określenie „znacznej wartości”, i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 3 k.k. wymierzono mu karę 3 lat pozbawienia wolności;

- w ust. V wyroku za winnego czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i w zw. z art. 12 k.k., przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. - i za to na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności ;
- na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierzył Sąd oskarżonemu karę łączną 3 lat pozbawienia wolności, na poczet której na mocy art. 63 § 1 k.k. zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 8 stycznia 2003 roku do dnia 15 lipca 2004 roku;
- na podstawie art. 33 § 2 k.k. wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 400 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 50 złotych.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, który na podstawie art. 438 pkt 2 k.p.k. zarzucił obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

a/ art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego i tym samym naruszenie zasady obiektywizmu, co objawiło się uwzględnieniem jedynie okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego, a więc relacji G. D. i A. D., pomimo ujawnienia szeregu wątpliwości i okoliczności je podważających.

Nadto w ocenie skarżącego Sąd bezpodstawnie pominął wyjaśnienia i zeznania L. C. oraz J. B., wykluczających możliwość popełnienia zarzucanych czynów przez oskarżonego;

b/ art. 92 k.p.k., art. 2 § 2 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. wobec tego, iż Sąd nie wziął pod uwagę całości zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie, mającego znaczenie dla rozstrzygnięcia, w szczególności opinii z kryminalistycznych badań identyfikacyjnych podpisów z dnia 21 stycznia 2012 roku - wykazującej bezsporne przypadki składania sfałszowanych podpisów pod dokumentacją kredytową przez A. D., a także pominięcie wyjaśnień współoskarżonych i świadków, z których wynika, iż to G. D. i A. D. doprowadzili do wyłudzenia kredytów;

c/ art. 5 § 2 k.p.k. poprzez wytlumaczenie nie dających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, a to wobec zaaprobowania przez Sąd uchybień postępowania przygotowawczego, którego ustalenia dokonano na podstawie

jednego przesłuchania G. D., a pominięto przeprowadzenie dowodu z przesłuchania A. D. ;

d/ w konkluzji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego J. Ś. od popełnienia zarzucanych mu czynów, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego jej rozpoznania Sądowi I instancji.

Po rozpoznaniu tej skargi, Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 15 stycznia 2013 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego, opierając jej podstawy o przepisy z art. 519 k.p.k., art. 520 § 1 k.p.k. i art. 523 § 1 i 2 k.p.k. Obrońca zarzucił wyrokowi:

1) Naruszenie przez Sąd Okręgowy art. 457 § 3 k.p.k. z zw. z art. 433 § 1 i § 2 k.p.k., poprzez nie dokonanie jakiegokolwiek analizy i oceny zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy od wyroku Sądu I instancji, a tym samym usankcjonowanie oczywistych naruszeń przepisów postępowania karnego, dokonanych przez Sąd Rejonowy, a polegających na:

a) rażącym naruszeniu art. 92 k.p.k. oraz 410 k.p.k., które to naruszenie miało wpływ na treść wyroku, poprzez pominięcie okoliczności ujawnionych w trakcie postępowania dowodowego, a w szczególności:

- treści opinii z kryminalistycznych badań identyfikacyjnych podpisów z dnia 21 stycznia 2012 roku, podważającej całkowicie wiarygodność osób pomawiających skazanego;

- treści zeznań L. C. i J. B., z jednoczesnym ograniczeniem oceny materiału dowodowego do zeznań świadków pomawiających skazanego D., a więc G. D. i A. D., a w konsekwencji przyjęcie prawdziwości wersji przebiegu zdarzeń zaprezentowanej przez tych świadków mimo, że pozostawali w konflikcie ze skazanym, przy czym Sąd nie uzasadnił przyczyny takiego postąpienia;

b) rażącym naruszeniu art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., które to naruszenie miało wpływ na treść wyroku, poprzez dokonanie dowolnej, wybiórczej i jednostronnej oceny zebranego materiału dowodowego, dokonanej z przekroczeniem przez Sąd Rejonowy granic swobodnej oceny dowodów, przeprowadzonej tylko i wyłącznie na niekorzyść oskarżonego, bez uwzględnienia okoliczności przemawiających na jego korzyść oraz dokonaniu oceny materiału dowodowego w sposób sprzeczny ze

wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, co zostało następnie usankcjonowane wyrokiem Sądu Okręgowego. W tym kontekście podniósł obrońca, iż Sąd zaniechał dokonania właściwej oceny wyjaśnień skazanego, wyjaśnień współskazanej G. S., zeznań J. B. oraz zeznań L. C., mimo, że z dowodów tych wynikał fakt, iż J. Ś. nie dopuścił się zarzucanych mu przestępstw, co w konsekwencji mogło doprowadzić do naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. poprzez zinterpretowanie nie dających się wyjaśnić okoliczności na niekorzyść skazanego.

2) Naruszenie prawa materialnego przez Sąd Okręgowy, a mianowicie art. 12 k.k., które to naruszenie mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, iż czyny o charakterze ciągłym, zarzucane skazanemu w pkt I i II, nie zostały popełnione w warunkach jednego czynu ciągłego, przy zaistnieniu przesłanek do takiego twierdzenia, co w konsekwencji, na skutek tożsamości czasowej i jednorodności obydwu czynów ciągłych prowadzi do naruszenia zasady *ne bis in idem* oraz naruszenia art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 437 § 1 i 2 k.p.k., na skutek nie umorzenia postępowania w stosunku do jednego z czynów osądzonych w ramach tego samego wyroku za okres, w którym czyny te pokrywają się.

3/ W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie wyroków sądów obydwu instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Okręgowej wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem w trybie określonym w art. 535 § 3 k.p.k.

W przedmiotowej sprawie skarga kasacyjna zmierzała wprost do kolejnego zakwestionowania prawidłowości dokonanej przez Sąd pierwszej instancji – i w całości zaakceptowanej w wyniku kontroli apelacyjnej przez Sąd odwoławczy – oceny materiału dowodowego oraz ustaleń faktycznych. Nie zawiera ona żadnych tego rodzaju zarzutów procesowych, które mogłyby wskazywać, iż Sąd odwoławczy przy rozpoznaniu poszczególnych zarzutów apelacji naruszył treść art. 433 § 2 k.p.k., bądź art. 457 § 3 k.p.k., a zarzuty kasacyjne stanowią powielenie zarzutów apelacyjnych.

Wbrew twierdzeniom obrońcy, Sąd odwoławczy odniósł się dokładnie i przekonująco do stawianych zarzutów. Autor kasacji zmierza do podważenia poczynionych ustaleń, przez oparcie się na dowodach, które w jego ocenie były dla skazanego korzystne, jednocześnie przenosząc ciężar odpowiedzialności na świadków G. i A. D., których zeznania były obciążające.

Z zaprezentowaną w uzasadnieniu kasacji argumentacją nie można się zgodzić. Sąd odwoławczy, w ślad za Sądem I instancji, w sposób nie budzący wątpliwości wykazał bowiem, że twierdzenia obrony całkowicie wymykają się spod reguł ogólnych oceny dowodów, wyznaczonych przez art. 7 k.p.k. W szczególności przekonują rozważania Sądu, w których wskazuje on, że fakt, iż pod fałszywymi dokumentami kredytowymi podpisywała się A. D. - co wynika z przeprowadzonej opinii kryminalistycznej - w żadnym razie nie wyłącza odpowiedzialności oskarżonego J. Ś.

Na taką odpowiedzialność wskazują bowiem pozostałe dowody przeprowadzone w sprawie, jak również zazębiający się łańcuch poszlak.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, iż Sąd I instancji przeprowadził wnikliwą i rzeczową analizę wyjaśnień J. Ś. oraz G. S., a nadto zeznań świadków – [...]. Sąd odwoławczy podkreślił, iż zeznania G. D. tłumaczyły relacje łączące G. S. z J. Ś. będącym „jednym z głównych mózgow całego przedsięwzięcia” (str. 6 uzasadnienia). Co do J. B. i L. C. podkreślił Sąd, że jakkolwiek nie dostarczyli oni dowodów na niekorzyść skazanego, to „ich milczenie w tej mierze w żaden sposób nie kreuje wątpliwości co do tego, czy G. D. mówił prawdę w postępowaniu wskazując na wiodący udział J. Ś. i jego współpracę z G. S., która była logiczna, bo jakże potrzebna do osiągnięcia efektu oczekiwanego przez sprawców” (str. 7 uzasadnienia). Dodatkowo też za prawdomównością świadka G. D. przemawiają potwierdzające je relacje żony – A. D.

Wbrew stanowisku wyrażonemu w kasacji, Sądy obydwu instancji nie pominęły w swych rozważaniach dowodu w postaci opinii z kryminalistycznych badań identyfikacyjnych podpisów. Tyle tylko, iż Sądy te przyjęły, że opinia była bez większego znaczenia dla ustaleń w zakresie sprawstwa i winy skazanego (np. str. 18, 23 i 25 uzasadnienia wyroku Sądu I instancji, str. 8 uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego).

A zatem nie może ulegać wątpliwości, że zgodnie z art. 410 k.p.k., podstawę ustaleń faktycznych w przedmiotowej sprawie stanowiły wszystkie okoliczności ujawnione w toku rozprawy głównej.

Jako oczywiście bezzasadny jawi się kolejny zarzut kasacji, a mianowicie dotyczący naruszenia prawa materialnego. Dla porządku należy wskazać, że uchybienie to nie było podnoszone w postępowaniu odwoławczym zainicjowanym apelacją obrońcy oskarżonego. Należy stwierdzić, że od strony formalnej ustalenie, iż w sprawie wystąpiłby jeden czyn ciągły, wymaga stwierdzenia jedności zamiaru odnośnie do wszystkich rozważanych zachowań. Takie ustalenia faktyczne nie zostały jednak w sprawie dokonane, co wyklucza skuteczność powyższego zarzutu na etapie kontroli kasacyjnej.

Dodatkowo trzeba zauważyć, że analiza przyjętej przez Sąd Rejonowy kwalifikacji prawnej przestępstw przypisanych skazanemu prowadzi do wniosku, iż o przyjęciu dwóch czynów ciągłych zdecydował ten fakt, że część zachowań była popełniona w formie usiłowania, pozostała część w formie dokonania. Należy zatem odpowiedzieć na pytanie, czy możliwe jest, aby w ramy jednego czynu ciągłego mogły wchodzić zachowania popełnione w różnych formach stadialnych.

W doktrynie nie ma w tym zakresie jednolitości poglądów, a zatem Sąd I instancji miał pełne prawo opowiedzieć się za jednym z nich, a mianowicie, według którego realizacją odmiennych czynów zabronionych jest dokonanie przestępstwa i usiłowanie przestępstwa. W takim układzie nie ma możliwości, aby zachowania popełnione przez tego samego sprawcę, chociaż w różnych formach stadialnych, mogły zostać zaliczone w ramy tego samego czynu ciągłego (por. Kodeks karny. Część Ogólna, Tom I, Warszawa 2010, pod red. M. Królikowskiego i R. Zawłockiego, teza 6, s. 499, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2003 r., I KZP 11/03, OSNKW 2003, z. 11-12, poz. 89, przeciwne stanowisko - Kodeks karny. Część ogólna. Pod red. A. Zolla. Zakamycze 2004, teza 28, str. 207). A zatem nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 12 k.k.

Mając na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności, Sąd Najwyższy oddalił kasację obrońcy skazanego w trybie art. 535 § 3 k.p.k. jako oczywiście bezzasadną. O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego

orzeczone na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., obciążając nimi skazanego.